

Seat No	
------------	--

B.A.-I Semester-I Examination
Political Science (Major) Paper-I
Indian Constitution: MMPOL01101
Subject Code: 230901

Time: Two Hours

Total Marks: 60

Instructions:

- 1. All Questions are Compulsory.**
- 2. All Questions carry equal marks.**
- 3. Figures to the right indicate full marks**

Q.1. Choose the Correct alternatives from the following.

15

- 1 Directive Principles of State Policy are included in which Articles of the Indian Constitution?
a) Article 42 to 62 b) Article 37 to 52 c) Article 36 to 51 d) Article 39 to 52
- 2 Which Article includes Right to Constitutional remedies in the Indian Constitution?
a) Article- 34 b) Article -36 c) Article -32 d) Article -38
- 3 How many fundamental duties of Indian citizen are included in the Indian Constitution?
a) 12 b) 15 c) 11 d) 20
- 4 Fundamental Duties are included in which Articles of the Indian Constitution?
a) 32 b) 51-C c) 50 d) 44
- 5 To whom Loksabha represents?
a) State b) People c) Ministry d) President
- 6 Who was called as “Moon among Stars”?
a) President b) Vice-President c) Prime Minister d) Speaker
- 7 Who give Letter of credence to ambassadors?
a) Prime Minister b) minister of Foreign Affairs c) Vice- President d) President
- 8 Who is the Supreme Commander of Army?
a) Defence minister b) Minister for External Affairs c) Prime Minister d) President
- 9 From which nation the Principle of Judicial Review is taken?
a) France b) America c) England d) Japan
- 10 The power of Supreme Court to decide the Laws enacted by the Parliament are according to Constitution or not is called as---
a) Judicial Order b) Judicial review c) Judicial activism d) Judicial decision
- 11 Which constitutional amendment limited the Supreme Court's power of Judicial Review?
a) 41st b) 42nd c) 43rd d) 44th

- 12 In India there is ----- system of justice.
a) Single b) Double c) Triple d) None of these
- 13 Under whose leadership a provisional government was formed in September, 1946?
a) Sardar Baldev Singh b) Pt. Nehru c) Vallabhbhai Patel d) Rajagopalachari
- 14 In which year the British Parliament passed the Montagu Chelmsford Amendment Act?
a) 1909 b) 1919 c) 1935 d) 1947
- 15 When was actually implemented in Indian Constitution ?
a) 26 Novrmer 1949 b) 28 January 1950 c) 15 August 1947 d) 26 January 1950

Q.2. Write short Notes (Three out of Four) .

15

- 1 Morley-Minto Reform Act of 1909
- 2 Basis of the Directive Principles
- 3 Chairman of the Rajya Sabha
- 4 Qualifications of the Chief Justice of the High Court

Q.3. Write short Answers (Three out of Four) .

15

- 1 Briefly describe the constitutional development of India.
- 2 Explain the Fundamental Duties.
- 3 Explain the importance of President.
- 4 Explain the qualifications of the Chief Justice of the High Court.

Q.4.. Answer the following question on broad. (One out of two).

15

- 1 Explain the nature and importance of the Preamble of the Constitution of India.
 - 2 Explain Composition, Power and function of Loksabha.
-

मराठी रूपांतर

सूचना: :

1. सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
2. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
3. उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

Q.1.खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

- 1 भारतीय राज्यघटनेमध्ये 'राज्याच्या धोरणाची मार्गदर्शक तत्त्वे' कोणत्या कलमांमध्ये सामाविष्ट करण्यात आलेली आहेत?
अ) कलम 42 ते 62 ब) कलम 37 ते 52 क) कलम 36 ते 51 ड) कलम 39 ते 52
- 2 भारतीय राज्यघटनेच्या कोणत्या कलमात घटनात्मक उपाययोजनेच्या हक्काचा समावेश करण्यात आला आहे?
अ) कलम 34 ब) कलम -36 क) कलम- 32 ड) कलम -38
- 3 भारतीय राज्यघटनेत भारतीय नागरिकांची किती मूलभूत कर्तव्य सामाविष्ट केली आहेत?
अ) 12 ब) 15 क) 11 ड) 20
- 4 भारतीय राज्यघटनेमध्ये मूलभूत कर्तव्य कोणत्या कलमांमध्ये सामाविष्ट करण्यात आलेली आहेत?
अ) 32 ब) 51-क क) 50 ड) 44
- 5 लोकसभा कोणाचे प्रतिनिधित्व करते?
अ) घटक राज्यांचे ब) जनतेचे क) मंत्रिमंडळाचे ड) अध्यक्षांचे
- 6 'नक्षत्रातील चंद्र' अशी उपमा कोणाला दिली जाते?
अ) राष्ट्रपती ब) उपराष्ट्रपती क) पंतप्रधान ड) लोकसभा सभापती
- 7 परराष्ट्रातील राजदूतांना 'अधिकार पत्रे' देण्याचा अधिकार कोणाला आहे?
अ) पंतप्रधान ब) परराष्ट्रमंत्री क) उपराष्ट्रपती ड) राष्ट्रपती
- 8 भारतीय संरक्षण दलाचा सर्वोच्च प्रमुख कोण असतो?
अ) संरक्षण मंत्री ब) परराष्ट्रमंत्री क) पंतप्रधान ड) राष्ट्रपती
- 9 न्यायालयीन पुनर्विलोकनाच्या तत्वाचा स्वीकार कोणत्या देशाकडून करण्यात आला आहे?
अ) फ्रान्स ब) अमेरिका क) इंग्लंड ड) जपान
- 10 कायदे मंडळाने केलेले कायदे घटनेशी सुसंगत आहेत किंवा नाहीत हे ठरविण्याच्या अधिकाराला काय म्हणतात?
अ) न्यायालयीन आदेश ब) न्यायालयीन पुनर्विलोकन क) न्यायालयीन सक्रियता ड) यापैकी नाही
- 11 कोणत्या घटनादुरुस्ती मुळे सर्वोच्च न्यायालयाच्या पुनर्विलोकनाच्या अधिकारावर मर्यादा घालण्यात आली.
अ) ४१ वी ब) ४२ वी क) ४३ वी ड) ४४ वी
- 12 भारतात ----- न्यायदान पद्धती आहे.
अ) एकेरी ब) दुहेरी क) तिहेरी ड) यापैकी एकही नाही
- 13 सप्टेंबर, १९४६ चे अंतरिम सरकार कोणाच्या नेतृत्वाखाली तयार झाले होते?
अ) सरदार बालदेव सिंह ब) पं. नेहरू क) वल्लभभाई पटेल ड) राजगोपाळचारी
- 14 ब्रिटिश संसदेने मॉन्टेगू चेम्फर्ड सुधारणा कायदा कोणत्या साली मंजूर केला?
अ) १९०९ ब) १९१९ क) १९३५ ड) १९४७

15 भारतीय संविधानाची प्रत्यक्षात अंमलबजावणी केव्हा पासून करण्यात आली ?

अ) २६ नोव्हेंबर १९४९ ब) २८ जानेवारी १९४० क) १५ ऑगस्ट १९४७ ड) २६ जानेवारी १९५०

Q.2.टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

- 1 १९०९ चा मोर्ले-मिंटो सुधारणा कायदा
- 2 मार्गदर्शक तत्वांची आधारस्थान
- 3 राज्यसभेचा अध्यक्ष
- 4 उच्चन्यायालयाच्या न्यायाधीशांची पात्रता

Q.3.थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

- 1 भारताच्या घटनात्मक विकासाचा थोडक्यात विशद करा.
- 2 मूलभूत कर्तव्य थोडक्यात स्पष्ट करा.
- 3 राष्ट्रपती पदाचे महत्त्व थोडक्यात सांगा.
- 4 उच्चन्यायालयाचे सरन्यायाधीश पात्रता स्पष्ट करा.

Q.4.सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

- 1 भारतीय राज्यघटने भारतीय राज्यघटनेच्या सरनाम्याचे स्वरूप व महत्त्व सांगा.
- 2 लोकसभेची रचना, अधिकार व कामे स्पष्ट करा.

Model Answer Paper

B.A.-I Semester-I Examination
Political Science (Major) Paper-I
Indian Constitution: MMPOL01101
Subject Code: 230901

Time: Two Hours

Total Marks: 60

Q.1.खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

1 भारतीय राज्यघटनेमध्ये 'राज्याच्या धोरणाची मार्गदर्शक तत्त्वे' कोणत्या कलमांमध्ये सामाविष्ट करण्यात आलेली आहेत?

अ) कलम 42 ते 62 ब) कलम 37 ते 52 क) कलम 36 ते 51 ड) कलम 39 ते 52

Option 3

2 भारतीय राज्यघटनेच्या कोणत्या कलमात घटनात्मक उपाययोजनेच्या हक्काचा समावेश करण्यात आला आहे?

अ) कलम 34 ब) कलम -36 क) कलम- 32 ड) कलम -38

Option 3

3 भारतीय राज्यघटनेत भारतीय नागरिकांची किती मूलभूत कर्तव्य सामाविष्ट केली आहेत?

अ) 12 ब) 15 क) 11 ड) 20

Option 3

4 भारतीय राज्यघटनेमध्ये मूलभूत कर्तव्य कोणत्या कलमांमध्ये सामाविष्ट करण्यात आलेली आहेत?

अ) 32 ब) 51-क क) 50 ड) 44

Option 2

5 लोकसभा कोणाचे प्रतिनिधित्व करते?

अ) घटक राज्यांचे ब) जनतेचे क) मंत्रिमंडळाचे ड) अध्यक्षीय

Option 2

6 'नक्षत्रातील चंद्र' अशी उपमा कोणाला दिली जाते?

अ) राष्ट्रपती ब) उपराष्ट्रपती क) पंतप्रधान ड) लोकसभा सभापती

Option 3

7 परराष्ट्रातील राजदूतांना 'अधिकार पत्रे' देण्याचा अधिकार कोणाला आहे?

अ) पंतप्रधान ब) परराष्ट्रमंत्री क) उपराष्ट्रपती ड) राष्ट्रपती

Option 4

8 भारतीय संरक्षण दलाचा सर्वोच्च प्रमुख कोण असतो?

अ) संरक्षण मंत्री ब) परराष्ट्रमंत्री क) पंतप्रधान ड) राष्ट्रपती

Option 4

9 न्यायालयीन पुनर्विलोकनाच्या तत्वाचा स्वीकार कोणत्या देशाकडून करण्यात आला आहे?

अ) फ्रान्स ब) अमेरिका क) इंग्लंड ड) जपान

Option 2

10 कायदे मंडळाने केलेले कायदे घटनेशी सुसंगत आहेत किंवा नाहीत हे ठरविण्याच्या अधिकाराला काय म्हणतात?

अ) न्यायालयीन आदेश ब) न्यायालयीन पुनर्विलोकन क) न्यायालयीन सक्रियता ड) यापैकी नाही

Option 2

11 कोणत्या घटनादुरुस्ती मुळे सर्वोच्च न्यायालयाच्या पुनर्विलोकनाच्या अधिकारावर मर्यादा घालण्यात आली.

अ) ४१ वी ब) ४२ वी क) ४३ वी ड) ४४ वी

Option 2

12 भारतात ----- न्यायदान पद्धती आहे.

अ) एकेरी ब) दुहेरी क) तिहेरी ड) यापैकी एकही नाही

Option 1

13 सप्टेंबर, १९४६ चे अंतरिम सरकार कोणाच्या नेतृत्वाखाली तयार झाले होते?

अ) सरदार बालदेव सिंह ब) पं. नेहरू क) वल्लभभाई पटेल ड) राजगोपाळचारी

Option 2

14 ब्रिटिश संसदेने मोंटेगू चेम्फर्ड सुधारणा कायदा कोणत्या साली मंजूर केला?

अ) १९०९ ब) १९१९ क) १९३५ ड) १९४७

Option 2

15 भारतीय संविधानाची प्रत्यक्षात अंमलबजावणी केव्हा पासून करण्यात आली ?

अ) २६ नोव्हेंबर १९४९ ब) २८ जानेवारी १९४० क) १५ ऑगस्ट १९४७ ड) २६ जानेवारी १९५०

Option 4

Q.2.टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

1 १९०९ चा मोर्ले-मिंटो सुधारणा कायदा

Ans:

2 मार्गदर्शक तत्वांची आधारस्थान

Ans:

3 राज्यसभेचा अध्यक्ष

Ans:

4 उच्चन्यायालयाच्या न्यायाधीशांची पात्रता

Ans:

Q.3.थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

1 भारताच्या घटनात्मक विकासाचा थोडक्यात विशद करा.

Ans:

2 मूलभूत कर्तव्य थोडक्यात स्पष्ट करा.

Ans:

3 राष्ट्रपती पदाचे महत्त्व थोडक्यात सांगा.

Ans:

4 उच्चन्यायालयाचे सरन्यायाधीश पात्रता स्पष्ट करा.

Ans:

Q.4.सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

1 भारतीय राज्यघटने भारतीय राज्यघटनेच्या सरनाम्याचे स्वरूप व महत्त्व सांगा.

Ans:

2 लोकसभेची रचना, अधिकार व कामे स्पष्ट करा.

Ans:
